

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. XIII. De Archidiaconis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

ligantur : quæ qualis ipsis post hanc vitam futura sit , ubi ad novissimum quadrantem solutio exigetur , ipsis cum timore & tremore cogitandum relinquatur , ¹ si annos æternos in mente habere velint.

5 De beneficiis vero & ministeriis filiorum impudice natorum hoc observari volumus , quod tum de jure ² communi Canonico , tum sanctissime à Concil. ³ Tridentino est statutum . & ne ullus ad officium quodcumque sine Nostro speciali consensu posthac admittatur.

CAP. IX. De Testamentis Clericorum, & Executoribus ultimarum voluntatum.

Volumus etiam & mandamus , ut mandefiles seu Executores Testamentarii quorumcumque Clericorum seu beneficiatorum Civitatis & Diocesis Nostræ Osnabrugensis , de dispositione facta , bonisq; inventis infra unius mensis spatium , post uniuscujusque obitum , & deinde de executione perfecta , infra unum annum , à tempore obitus sequentem , Nos vel Officiale Nostrum certiozem redant.

CAP. X. De habitu Clericorum & Barbis.

1 AD Clericalis ordinis præstantiam , vitam , decentiam ac honestatem spectat , competens statui & ordini , corporis exterior habitus ; qui personarum qualitatem , & distinctionem à communi plebe , designet ; & dignum justumque est , ut , cujus stipendiis vivunt , ejus quoque habitu , testera , insigni- que utantur . Hinc omnino volumus , ut ad militiam Christi & ministeria illius sponsæ Ecclesiæ adscripti , istius militiæ & Regis gloriæ insignia ⁴ præ se ferant , ac coronam Clericalem aperte gerant ; Capillorum vero & Barbæ rasura tali utantur , ut nec comæ nimium producantur , aut in occiput rejiciantur , nec Barbæ & mystaces ita alantur , ut ex superiore labro in alas excrescant , aut ultra ipsum labrum in os propendeant ; ne Sacerdotes , corpus Dominicum & sanguinem accepturi , per contactum barbæ , irreverentiæ peccatum incurrant ; & ut hæc in aliis Clericis sacræ militiæ adscriptorum , non verò sæculo militantium , symbola sint.

2 Ecclesiastici vestibus longis utantur , ⁵ secundum status sui exigentiam , non nimis preciosis , neque superfluo cultu ornatis , aut aliqua levitate aut singularitate notandis , in colore aut brevitate nimia , aut scissura , aut forma peregrina ; adeo ut omnis superbia , vanitas & curiositas absit ; honestas vero , frugalitas & simplicitas , Clericali ordini conveniens , ubique sit conspicua.

3 ⁶ A crapula vero & commestationibus , ludis prohibitis , & quibuscumque commerciis sæcularibus , serio abstineant.

CAP. XI. De Præpositis.

Præpositos ⁷ , tanquam præcipuos Ecclesiarum Prælatos , ex Iurisjurandi à se præstiti religione , illa præcipue cura tangere debet ; ut res , bona , jura , & privilegia Ecclesiarum defendant ; bonas consuetudines observari , malas eliminari curent ; & , quæcumque ad utilitatem & pacem Ecclesiarum quovis modo pertinent , curare & promovere , eaque ab omni damno & injuria vindicare & conservare satagant . Et quia ex nobilioribus membris Cathedralis Ecclesiæ Nostræ desumuntur , & ampliores fructus Ecclesiasticos percipiunt , Nobisq; ex officio conjuncti sunt , ea diligenter curent , ad quæ , ratione officii sui & Iurisjurandi , sunt obligati ; in rebus verò difficilioribus & quæ vires eorum superant , ad Nos & nostram Episcopalem auctoritatem recurrant.

CAP. XII. De Decanis.

1 Decanorum ea sit cura , ⁸ ut , quæ ab omnibus & singulis Canonicis , Vicariis , ac templi Officiatis ac ministris debentur , in residentia personali , ordinum debitorum secundum beneficii aut officii qualitatem susceptione , divino officio , vitæ honestate , decenti habitu , fidei integritate , fidelitate & officii executione , &c. diligenter observentur ; Contumacium vero , inobedientium , & negligentium excessus , secundum vigorem disciplinae Ecclesiasticæ corrigantur ; crimina vero publica , luxuriæ , ebrietati , infrugalitati , aleæ , rixis , carnis vitio & ignaviæ deditorum , secundum censuram Canonum , seclusionem à sacris , fructuum subtractionem , ac similibus modis puniantur.

2 Ad hoc capitula , quæ vocantur disciplinae , multum valebunt , si cum nomine rem ipsam conferent , ac in iis de vitæ Canonice morumque disciplina & rebus sacris serio & efficaciter tractetur.

CAP. XIII. De Archidiaconis.

Archidiaconorum ⁹ , qui in subsidium & relevamen sollicitudinis nostræ Episcopalis , tanquam ministri cooperatores , admissi sunt , eam cum primis curam esse volumus , ut Nos opere & officio juvent ; in Synodis suis Archidiaconalibus scopum & finem rectum diligenter observent ; ad Dei gloriam , honorem & utilitatem Ecclesiæ , & animarum salutem omnia dirigant ; commissarios suos , viros inculpatæ vitæ , in sacris ordinibus constitutos , graves , modestos ac Deum timentes , habeant :

R 4

6 Ad Roman. 13. Tot. tit. de vit. & b. n. cl. & præf. tim. c. à crapula. c. clericis. il. 2. & seq. ex literis ex. & in Clem. dist. 35. per tot. & Can. fir. ante omnia. Conc. Trid. sess. 22. de reform. c. 1. Stat. Contr. Archiep. Col. c. 3. Stat. Adolphi 3. Arch. Colon. an. 1549. medio sc. r. Que- rela est. Can. immovamus. & per tot. dist. 60. Conc. Col. an. 1549. sub Adolphi III. medio 3. S. vide- mus. & an. 1536. sub eod. p. 3. c. 2. quæ 15. 9 tot. tit. de off. Archid.

Conc. v. 6. 2. tot. tit. de fil. presby. ord. 3. Sess. 25. de ref. c. 15. 4. can. prohibere. & c. non licet. il. 3. dist. 23. Can. duo sunt. 12. g. 1. c. si quis. c. clericus. & c. de vi. & honest. cler. 1. Can. non licet. dist. 23. Clem. 2. de vit. & honest. cler. Conc. Trid. sess. 14. de reform. c. 6. Conc. Provinc. Col. sub Conrado Archiep. c. 4. & 9. Stat. Sifridi. A. Colon. c. 1. Stat. Henric. A. Colon. de anno 1307. c. 14. & an. 1321. c. 2. & 3. Stat. VValtrami. A. Colon. cap. 4. & 18. Stat. VVilhel. A. Col. c. 1. 5. & 30. Stat. Frid. A. C. l. c. 4. Conc. Provinc. sub Herm. 5. c. 26. p. 2.

c. irri-
fragabili
§. ult. De
offic. ordi-
narii. c. li-
cei. de pœ-
ni. Gra-
vis que-
rela est
Conc. Pro-
vinc. Co-
lon. sub
Adol. ho
III. De of-
ficior. per-
functione.
medio 3.
ad refor.
§. tam
quod pas-
sim. §. 2.
segg. §.
medio 4.
seq.
Conc.
Trid. sess.
25. de re-
form. c. 3.
Conc.
Provinc.
Colon.
anno
1536.
p. 13. c. 8.
Stat.
Adolph.
III. sup.
cit.
Conc.
Provinc.
Colon. an.
1536. p.
3. c. 3.

beant: ¹ excessus Canonice puniant, ab omni avaritiæ sordiumque specie abstineant: pœnas pecuniarias (si quando aliæ non ita proficiunt) ad salutem tamen animarum referant, nec pœnitentiæ loco pecuniam emungant, neque vitiõrum correctiones, pecuniæ, muneris, aut alterius rei gratia dissimulent; ne subditi nostri pauperiores simul & deteriores fiant, aut spoliuntur magis quam emendentur. Quod si interdum Canonica sanctione, pecuniaria pœna aut decreta aut decernenda sit; ea in pios tantum usus, eo ipso quod exacta fuerit, assignetur; ne magis avaritiæ quam correctionis causâ extorta censeatur: serioque apud se reputent, nihil gravius Prælatos coram Deo accusare, quam si peccata, ob pecunias & munera, relinquunt impunita. In his vero omnibus observent, quæ tam à sanctis Canonibus, quam generalibus ² & Provincialibus ³ Conciliis optime sunt constituta.

C A P. XIV. De aliis Ministeriis & gradibus Ecclesiasticis.

Sunt deinde in Ecclesiis, præter Præpositos, Decanos, Archidiaconos, & diversi ministrantium gradus; nempe Scholastici, Cantores, Thesaurarii seu Sacristæ, Canonici, Vicarii, atque id genus alii. Interpretetur quisque vocabulum suum, & curet esse quod dicitur, secundum veterum Patrum institutionem & regulam: atque eo solo fecerint, ut vocationi suæ, & Nostræ ac piorum omnium expectationi, magna ex parte respondisse videantur.

C A P. XV. De Parochis, Sacellanis, Sacerdotibus, Vicariis & aliis Ecclesiæ Ministris.

Qvanta vitæ innocentia & munditiæ præditi, quanto zelo inflammati, quanta perfectionis Christianæ puritate conspicui esse debeant, qui alios mundare, accendere, & perficere cupiunt, quod Parochorum & Concionatorum, & eorum qui animarum curam gerunt, & universim Sacerdotum, Sacellanorum, Vicariorum, & aliorum Ecclesiæ Ministrorum, ⁵ qui populi peccata comedunt, seu publico Ecclesiæ stipendio sustentantur, proprium est, dum attenta mente consideratur, simul etiam facile animadvertitur, quantum in Nostræ Diocesis Pastoribus aliisque Ecclesiasticis desideretur, quos tam procul à vocatione & status sui obligatione discessisse videmus. Quorum omnium salutem & veram vitæ morumque conversionem, qua populo præluere, & illum in viam salutis reducere possint, cum ardenti desiderio sitiamus, nec quenquam abjicere, sed quantum fieri potest, præsentis necessitati mederi, & futuro periculo modis omnibus occurrere cupimus; cum seria periculi statufque sui admonitione, invi-

tamus omnes & singulos, qui præcedentium temporum injuria atque incuria in quovis errorum aut opinionum labyrinthos, aut carnalibus nævos, prolapsi sunt, ut Nobis, aut Vicario Nostrò in Spiritualibus, ac illi adjunctis Theologis ac viris prudentibus & religiosis, pro instructione & suorum errorum revocatione & criminum abolitione se stant, & ad Dei gratiam & sanctæ Matris Ecclesiæ unitatem redeant. In quo omnibus & singulis, ad cor verè converfis & pœnitentibus, eam, quam hæcenus ceteri Curati experti sunt, gratiam & benignitatem Nostram offerimus; contra inobedientes, & statui Ecclesiastico conformiter non viventes, aliter processuri.

C A P. XVI. Ne Parochi sordida ministeria usurpent.

Nolumus vero, Pastores & Curatos rurales opera sordida & servilia subire, ita ut magis colonorum & rusticorum hominum, quam Pastorum & Ecclesiæ ministrorum speciem præ se ferant. In quem finem intendimus, quantum fieri potest, ut prædia eorum & agri pro competente censu elocentur, ad honestum victum & vestitum eis suffecturo.

C A P. XVII. De Parochorum victu competente seu honesto.

Illud etiam compertum est, quosdam Pastoratus, cessantibus nunc quotidianis oblationibus, & pia majorum liberalitate, ac forte etiam subtractis & incorporatis decimis, censibus, juribus & obventionibus, majorum liberalitate ac munificentia, ad Pastorum sustentationem & solatium destinatis, ad eam tenuitatem redactos, ut fere sufficienti & honesto vitæ subsidio destituantur; quo fit, ut, magno animarum detrimento, pauci reperiantur idonei, ⁶ qui hujusmodi Ecclesiis præfici desiderant, & multi ad sordida & servilia opera, non levi Ecclesiastici ordinis dedecore, converti cogantur. Cui incommodo occurrere volentes, constituimus & mandamus, ut omnes & singuli Parochi & Pastores, proventus Ecclesiarum suarum, Altarium & Beneficiorum, Nobis aut Nostrò in Spiritualibus Vicario generali, quamprimum exhibeant, cum designatione & intimatione, si quid ab aliis detineatur, aut usurpetur, ut ratio certa iniri possit, qua pastoralis necessitati ac honori, quantum fieri potest, succurratur.

C A P. XVIII. De juribus Ecclesiasticis, piis Foundationibus & officiis conservandis.

Qvibus etiam, & universim aliis Prælatibus Ecclesiasticis, & Ecclesiarum ministris, serio

¹ Ofca. 4. v. 8.

c. ipsi Sacerdotes. I. q. I.

⁶ extirpanda. de prob. & dign.